

رهنما
آستان قدس رضوی
۵۶
دوران طلایی عقد

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۵۶ (دوران طلایی عقد)

نویسنده:

اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۵۶ (دوران طلایی عقد)

مشخصات کتاب

سرشناسه : بلوریان، علی اصغر، ۱۳۳۷ -

عنوان و نام پدیدآور : ویژگی های دوران عقد و نامزدی/ نویسنده علی اصغر بلوریان؛ به سفارش آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر : مشهد: انتشارات قدس رضوی،۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۶۰ص.؛۱۱×۱۷س م.

فروست : رهنما؛۵۶.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۴۳-۵۶-۷

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه .

موضوع : نامزدی

موضوع : زناشویی -- ارتباط

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : موسسه انتشاراتی قدس رضوی

رده بندی کنگره : HQ۸۰۱/ب۸۴۴و۹ ۱۳۹۱

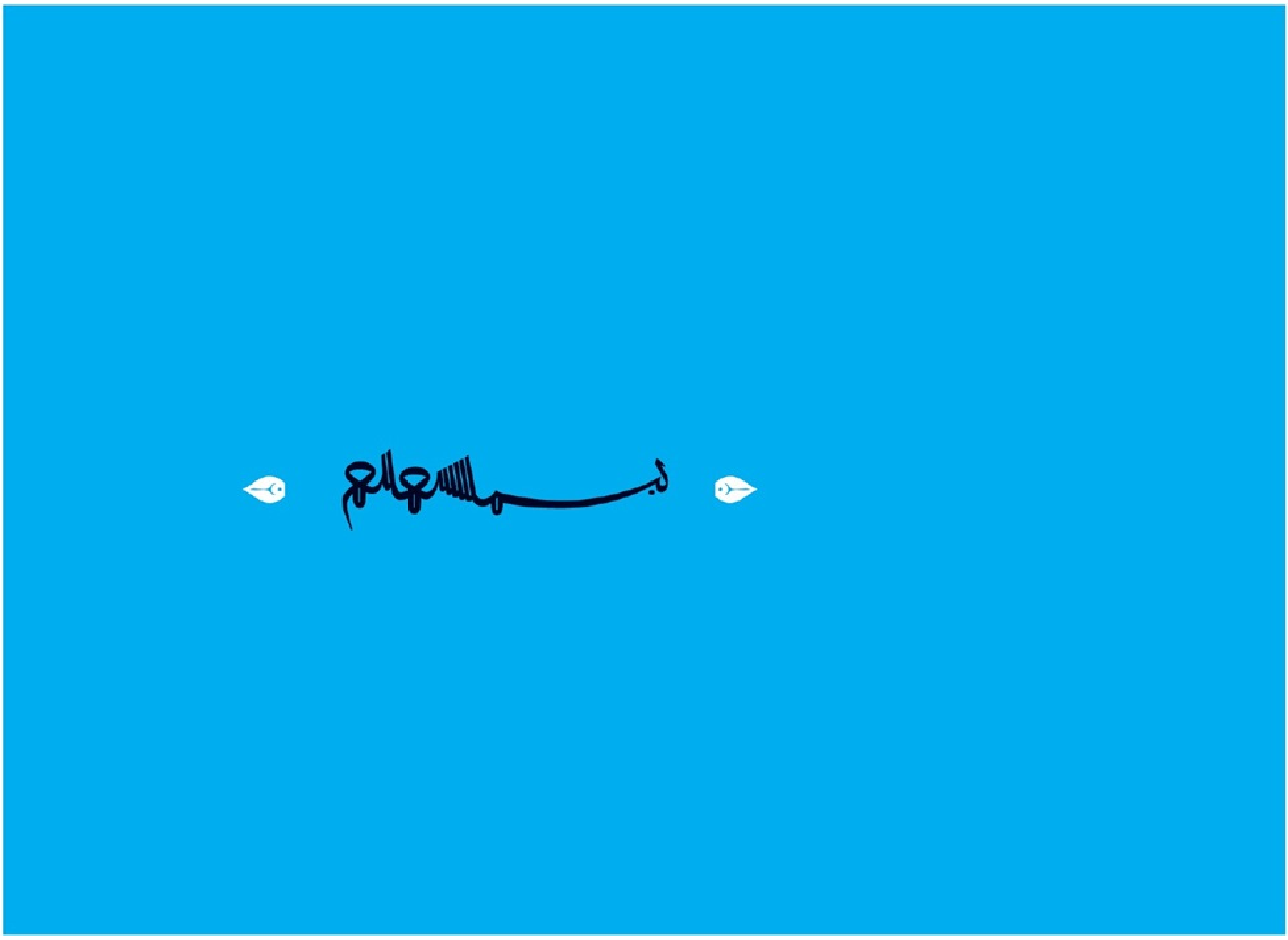
رده بندی دیویی : ۳۰۶/۷۳

شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۲۸۹۷۲

ویژگی های دوران عقد و نامزدی

ص:۱

تصویر

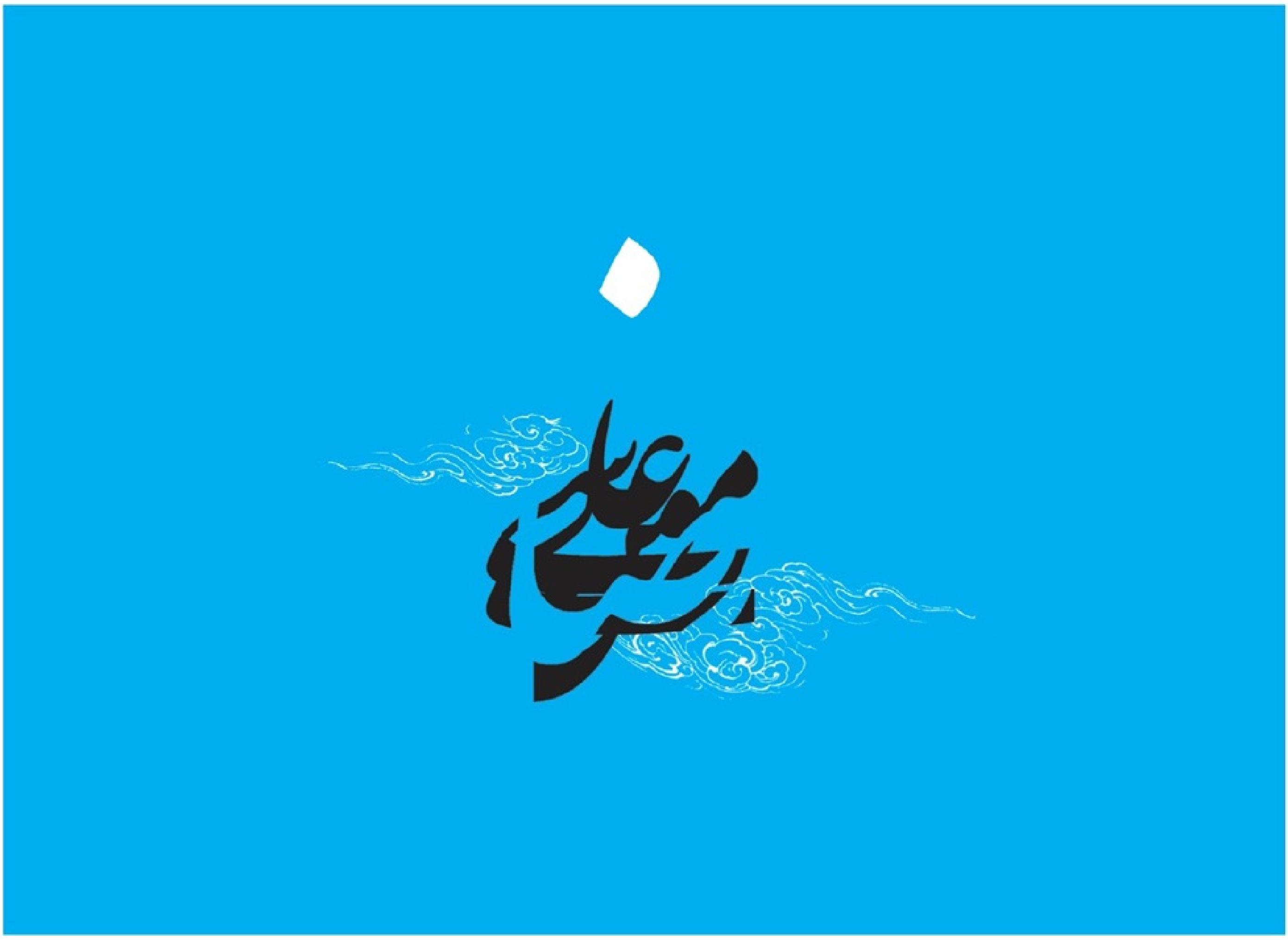
ص:۲

تصویر

پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیشِ رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و **رهنما** گامی است در این مسیر.
همگامِ ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.

تصویر

ص:۴۰

پرسش ها

دوران طلایی عقد

نوشتار پیشِ رو دغدغه های شما را در جریان بررسی پرسش های زیر پاسخ می گوید:

؟ جایگاه دورهٔ عقد و نامزدی در زندگی زناشویی چیست؟

؟ دورهٔ عقد و نامزدی چه فوایدی دارد؟

؟ چه مدت زمانی برای طول دورهٔ عقد و نامزدی مناسب است؟

؟ آسیب ها و مسائل و مشکلات دوران عقد و نامزدی را تحلیل کنید.

؟ قبل از شروع دورهٔ نامزدی چه توافقاتی باید بین خانواده ها صورت پذیرد؟

؟ بیست ویک وظیفهٔ دختر و پسر را در دورهٔ نامزدی، برشمارید.

تصویر

ص:۶

۱.جایگاه دورهٔ عقد

تصویر

۱. جایگاه دورهٔ عقد و نامزدی در زندگی زناشویی چیست؟

مرحلهٔ آغازین ازدواج، دوران تأثیرگذار و سرنوشت سازِ عقد و نامزدی است. این دوران چه بسا شیرین ترین و به یادماندنی ترین و حساس ترین روزهای تمام عمر مشترکِ هر زوجی است؛ ازاین رو، اگر آنان این دوران را ماهرانه و باظرافت بگذرانند و به وظایف ویژهٔ آن عمل کنند، می توانند در بالندگی و پُرباری و استحکام دوران های بعدی زندگیِ زناشویی تأثیری عمیقی برجای گذارند.

امید است که خوانندگان گرامی و همهٔ پیروان عزیزِ امام خوبان، حضرت علی بن موسی الرضا، پیوسته مشمول عنایات ویژهٔ ایشان باشند و یادداشت حاضر موجبات استحکام و شادی زندگی آنان را بیش ازپیش فراهم آورد.

سخن عامیانه ای بین مردم رواج دارد: «یک روزِ دوران نامزدی، بهتر از یک سال دوران بعد از عروسی است.» این سخن، هرچند مبالغه آمیز است، حقیقت مهمی را بیان می کند: واقعاً

دوران نـامزدی ازجهاتی مهم تر و شـیرین تر و پُربارتر و لـذت بخش تر و سازنـده تر از دوران پس از عروسـی است و می توان در این دوران، پایه های زندگی آینده را بنا نهاد. به عبارتی دیگر، دختر و پسـری که دورهٔ نامزدی خود را با خاطرات زیبا و دل انگیزی سپری می کنند، برای زندگی زناشویی خویش سرمایه گذاری عاطفیِ پُرسودی کرده اند.

ازآن سو، چنانچه نـدانم کاری ها و درگیری ها و بحث وجـدل ها، دورهٔ نامزدیِ آنان را به نابودی بکشاند، حیات معنوی آنان را ویروس های آسیب زایی، نظیر بدبینی و بی اعتمادی و احساس بی کفایتی، آلوده کرده و نهایتاً مدیریت زندگی را برای هر دو نفر و نیز وابستگان

آنان، دشوار می کنـد. تحقیقات جدید نشان می دهد که نتیجهٔ درازمدت زندگی مشترک بین بزرگ سالان را می توان براساس این پیش بینی کرد که آنان در دو سالِ اول زناشویی خود، تا چه حد خوب عمل کرده و رابطهٔ آنان تا چه حد دستخوش تغییر شده است.

ص:۹

دوران نامزدی فاصلهٔ زمانیِ بین عقد دائم و عروسی است. البته اگر طرفین برای عقد دائم آمادگی و شناخت کافی را ندارند و می خواهند در فرصتی خاص عقد کنند، با هماهنگی والدین دو طرف، عقد موقت می خوانند و دورهٔ نامزدی خود را آغاز می کنند.

ص:۱۰

۲.فواید دورهٔ عقد

تصویر

ص:۱۱

۲. دورهٔ عقد و نامزدی چه فوایدی دارد؟

۱. شناخت بهتر و عمیق ترِ خود و دیگری، با درک سلیقه ها و علایق و عادات طرف مقابل و همچنین، شناخت فرهنگ و نگرش های خانوادهٔ طرف دیگر و درنتیجه، آمادگی برای ورود به زندگی مشترک با تفاهم بیشتر؛

۲. داشتن فرصت تجدیدنظر و حتی جدایی، درصورت نبود فهم متقابل و بروز مشکلات تحمل ناپذیر، برای هرکدام از زوجین؛

۳. قطع تدریجی وابستگیِ عاطفی دختر و پسر از خانوادهٔ اصلی و آسان شدن فرایند استقلال آنان از والدین؛

۴. یادگیری مهارت های زندگی ازطریق کارورزی دختر و پسر به وسیلهٔ بزرگ ترها و مشاوران خانواده، تاهنگام عروسی. این مهارت ها متعدد و رنگارنگ اند: مهارت تفکر منطقی و نقاد و خلاق، مهارت موفقیت، مهارت کنترل خشم و هیجانات، مهارت تصمیم گیری و حلّ

ص:۱۲

مسئله و به خصوص حلّ اختلاف، مهارت مدیریت زمان، مهارت ارتباط مؤثر و همدلی، مهارت مدیریت خانه و آیین همسرداری؛

۵. آمادگی تدریجی برای پذیرش بار مسئولیت خانواده و خارج شدن دختر و پسر از حال وهوای زندگی مجردی؛

۶. آماده شدن والدین دختر برای تهیهٔ جهیزیه و همچنین خانوادهٔ پسر برای برگزاری مراسم های پیشِ رو؛

۸. عمیق ترشدن عشق و ایجاد محبت و اُلفت بیشترِ دختر و پسر با همدیگر؛

۹. آشنایی خانواده ها با رسوم و سنن یکدیگر و شناخت تفاوت های فکری و فرهنگی و راه مدیریت آن ها؛

۱۰. تصمیم گیری و برنامه ریزی مشترک دختر و پسر برای آیندهٔ بهتر.

ص:۱۳

تصویر

ص:۱۴

۳.مدت زمان دورهٔ عقد و نامزدی

تصویر

ص:۱۵

۳. چه مدت زمانی برای طول دورهٔ عقد و نامزدی مناسب است؟

یکی از مهم ترین عواملی که در چگونگی گذران دوران پس از ازدواج اثر می گذارد، دوران آشـناییِ پیش از ازدواج است. در خانواده های ایرانی، این تجربه، به شـکل دوران نـامزدی اتفـاق می افتـد. پس از برگزاری مراسم اولیه و گرفتن تصـمیم نهایی، طرفین با عقـد شـرعی مَحرم یکـدیگر می شونـد؛ امـا تـا زمـانی که موقعیت منـاسب طرفین ازنظر مـادی برای عروسـی و رفتنِ زیر یـک سـقف فراهم شود و خـانواده ها نیز آمادگی لازم را برای برگزاری مراسم ها و سایر مقدمات زندگی فرزندانشان پیدا کنند، معمولاً مدت زمانی صرف می شود. این زمان، بسته به عواملی مختلف، کوتـاه یـا بلنـد است و از چنـد ماه تا چنـد سال ممکن است به طول انجامـد. نکته اینجاست که مـدت زمانِ بیش از یک سال، عموماً برای خانواده ها و خودِ همسران ناخوشایند است و می تواند زمینه ساز بروز ناهنجاری های بعدی باشد.

تردیدی نیست که وجود چنین دوره ای پیش از زندگی مشترک با همهٔ تأثیرات مثبتی

ص:۱۶

که می تواند داشته باشد، ضروری است؛ اما آنچه باید به آن توجه کرد، کیفیت سپری شدن این دوران و اوضاع واحوال همسران در آن است. زوج های جوان معمولاً در این دوران فشارهای خاصی تحمل می کنند که اگر به نحوی کنترل و مدیریت نشود، ممکن است انرژی مثبت و توان آنان را برای شروع زندگی مشترک، از میان ببرد. زمان مناسب برای دورهٔ عقد و نامزدی دست کم شش ماه و «با صلاح دید مشاور خانواده» حداکثر دو سال است. اگر دلایلی برای کوتاه تر یا طولانی ترشدنِ این دوره وجود داشته باشد به شرطی پذیرفته است که مشاور خانواده با آن موافقت کرده و برنامه ای برای آینده ارائه کند.

ص:۱۷

تصویر

ص:۱۸

۴.دوران عقد؛ آسیب ها و مشکلات

۱. ازدواج تک بُعدی

تصویر

ص:۱۹

۴. آسیب ها و مسائل و مشکلات دوران عقد و نامزدی را تحلیل کنید.

۱. ازدواج تک بُعدی: بدین معنی که پسر و دختر در هنگام انتخاب همسفر زندگی خویش، تنها «یک» ویژگی را درنظر بگیرند؛ مانند زیبایی، ثروت، دین داری، خانواده دار بودن، نجیب و پاک بودن، متفکر و خلاق بودن، قوم وخویش بودن، همکار بودن، همدرد بودن و... و فکر کنند دیگر، مسئله ای به وجود نخواهد آمد. متأسفانه، در جامعهٔ ما در بیشترِ مواقع، دختران و پسران بدون مطالعه و آگاهی کافی، با تصمیمی از سرِ احساس و ذوق و منهای دقت در ابعاد گوناگون اخلاقی، ارزشی، بدنی، جسمی، رشد عقلی، عاطفی، اجتماعی، شخصیتی و خانوادگی، با یکدیگر ازدواج می کنند و پس از ازدواج، نیز به دلیل آگاه نبودن، به این مشکلات دامن می زنند. این درحالی است که جوانانِ در آستانهٔ ازدواج، با بهره گیری از ارتباط معنوی با خداوند منّان و نیز با استفاده از خدمات مشاورهٔ ازدواج، می توانند با گام های راسخ تر و آرامش و اطمینان بیشتری در راه پُرپیچ وخم زندگی و تشکیل خانواده گام نهند و درنهایت در این امرِ مهم، موفق باشند.

ص:۲۰

۲. سطحی نگری و ساده برخورد کردن با مسائل ازدوج

ازدواج از دیدگاهی مرحله ای در تکامل زندگی فرزند آدمی است و به نوعی، آغازی دیگر محسوب می شود. برای واردشدن به این مرحله باید آمادگی کافی داشت و نیز حساب شده عمل کرد. غرق شدن در احساس های عاشقانه در دورانِ قبل از ازدواج شاید باعث کم رنگ شدن برخی مسائل اساسی و بی اعتنایی به آن ها شود که این سهل انگاری، در دوران بعد از ازدواج بسیار لمس می شود.

برپایهٔ عشق آنی و سطحی نباید وارد زندگی مشترک شد؛ چراکه عشق شاید لازم باشد، اما کافی نیست. ساده ترین مسائلِ زندگی مشترک اگر نادیده گرفته شود، به مشکلات بزرگی تبدیل می شوند. پُرواضح است که هیچ زوجی مایل به طلاق و جدایی نیست؛ اما شناخت ناصحیح از مسائلِ بعد از ازدواج و سطحی نگری به زندگی و کوچک شمردن مشکلات باعث شده است تا آمار طلاق به خط قرمز برسد. پس، سطح معیارهای خویش را باید قبل از ازدواج تقویت کرد، ظاهربینی را کنار گذاشت و از مشکلات به آسانی عبور نکرد و هیچ چیز را به بعد

ص:۲۱

از ازدواج موکول نکرد؛ زیرا ما انسانیم: یک بار به دنیا آمده ایم و یک بار حقّ زندگی در آن داریم.

۳. نشناختن خود پیش از اقدام به شناخت دیگری

بسیاری از دختران و پسران ویژگی های مثبت و منفیِ خود را نمی شناسند؛ مثلاً ـ دختر یا پسری ممکن است فکر کند که بهانه گیر نیست؛ درحالی که در خانوادهٔ پدری خویش، ازاین نظر استاد شده و به آن عادت کرده است. پیشنهاد می کنیم برای شناخت همسفر خویش، ابتدا خویشتن را بشناسید. روان شناسان به آن، شناخت خودِ واقعی می گویند. بعد از آن، پنجاه ویژگی مثبت و پنجاه ویژگیِ منفی همسر خویش را بنویسید و صحت وسُقم آن را با مشاور خانواده درمیان بگذارید.

۴. نشناختن اختلاف های اثرگذار

برخی فکر می کنند به صِرف اینکه در چند مورد، دیدگاه های یکسانی دارند، کُفوِ هم هستند؛ درحالی که کُفو بودن را از نداشتنِ اختلافات عادتی و رفتاری و عقلی و خانوادگی و فرهنگی باید نتیجه گرفت؛ مثلاً باید بررسی کرد که زمان خواب و بیداری آنان با هم چه تفاوت هایی دارد.

۵. توجه بیش ازحد به نیازهای جنسی و...

این افراط ها، زوج های جوان را در ابتدا مشغول مسائل جنسی و تفریح و دیدوبازدید ها و تصمیم های آنی می کند و از نیازهای انسانی و معنوی و درازمدت خویش غافل می سازد.

۶. آشنانبودن با اصول رفتاری خانوادهٔ طرف مقابل

فرض کنید افراد خانواده ای در هنگام گفت وگوی صمیمی با هم نیز از کلمهٔ «شما» استفاده می کنند؛ ولی افراد خانوادهٔ طرف مقابل، از «تو». دو طرف باید از این مسئله آگاه باشند و در خطاب های خود، آن را رعایت کنند؛ وگرنه افراد خانوادهٔ اول ممکن است شنیدنِ کلمهٔ «تو» را توهین محسوب کنند و دلخور و رنجیده خاطر شوند.

۷. ادامهٔ منِش کودکانه

دوشیزه ای می گفت: «من و نامزدم به شدت به همدیگر علاقه مندیم؛ اما چندی است که او به من بی اعتنا شده است و توجهی نمی کند. نمی دانم چه کنم؟» پس از بررسی معلوم شد که او زندگی را با خاله بازی اشتباه گرفته است! زیرا روزی سیصد پیامک برای نامزدش می فرستد و اگر نامزد وی وقت نکرده باشد که پاسخ مناسب و درعین حال غیرتکراری

ص:۲۳

به پیامک های وی بدهد، انگار که دنیا به آخر رسیده است!

۸. کوچک شمردن مشکلات

بسیاری از دختر ها و پسر ها اعتقاد دارند که مسائل و مشکلاتی که برایشان به وجود می آید، کوچک و پیش پاافتاده است. برای مثال، مشکل زوجین در صحبت کردنِ مؤثر و به توافق رسیدن را درنظر بگیرید. هر دو نفر شیوهٔ صحبت کردنِ محبت آمیز و کارساز را در خانهٔ پدری خود تمرین نکرده انـد تا بتواننـد به صورت صـمیمانه، با نامزد خویش گفت و گو کننـد. آنان دائم با هم بحث و بگومگو دارنـد و موجبات ناراحتی یکدیگر را فراهم می کنند. آیا این مشکل کوچکی است؟ از این قبیل مسائلِ به ظاهر کم اهمیت و درواقع بسیار مهم، بسیار وجود دارد.

۹. مجهزنبودن به مهارت های زندگی

بسـیاری از مردم می گوینـد: «چون فلانی بچه است، نمی تواند خشم خود را کنترل کند. بعد که ازدواج کند، بهتر خواهد شد.» باید به کسانی که چنین اعتقادی دارند، عرض کرد که همین فکر کودکانه و ساده لوحانه، بسیاری از مشکلات و بدبختی های

جوانان را فراهم ساخته است؛ زیرا کسی که درحال حاضر کودکانه زندگی می کند، حقّ درگیر کردن فرد سالم و آماده ای را به رفتارهای خام خود ندارد. لابد حرف بعدیِ این افراد چنین خواهد بود: «عروسی کنند، خوب می شوند» و بعد نیز خواهند گفت: «بچه دار شوند، بهتر می شوند» و در پایان: «زندگی را به خاطر بچه ها باید تحمل کرد.» این چنین افکار مخرّب و سرنوشت سوز است که موجب گمراهی فرزندان می شود و زندگی آنان را تباه می کند. والدین محترم می بایست مطمئن باشند که فرزندانشان مهارت های زندگی را آموخته اند و بعد، برای ازدواج آنان اقدام کنند.

۱۰. ناآشنایی با مهارت مدیریت زندگی و همسرداری

زندگی زناشویی، در نوع خود، رابطه ای منحصربه فرد است که درعین روزمرگی، استانداردها و ضوابط و تسهیل کننده هایی خاص دارد. برای موفقیت و استحکام آن، نیاز است که زوجین این تنظیم کننده ها را بشناسند و به کار برند. مسلّماً، ارزش آن را دارد که جوانان با مهارت های همسرداری و مدیریت خانه و خانواده آشنا شوند. بدین منظور، در بخش وظایف دختر و پسر در دورهٔ نامزدی، به فهرستی از آن اشاره خواهیم کرد.

ص:۲۵

۱۱. زفاف زودهنگام و عجله در برقراری ارتباط جنسی کامل

دلایل متعددی ازجمله حسّ کنجکاویِ پسـران باعث می شود که آنان تمایل زیادی به رابطهٔ جنسیِ کامل و تمام از خود نشان دهند و شریک زنـدگی خود را با اسـتفاده از شـیوه های گوناگون، وادار به همراهی در زفاف کننـد. دقت کنید که دختران در خانهٔ پدریِ خویش نمی توانند نقش همسری را در ارضای نیازهای زناشویی، مانند نیازهای جنسی و غیرجنسی، به ویژه نیازهای معنوی و عاطفی، به صورت تمام و کمال ایفا کنند. به همین دلیل، زفافِ زودهنگام انگیزهٔ ورود به مرحلهٔ ازدواج و طراوت زندگی زیر یک سقف را در پسران می کاهد؛ به ویژه آنانی که مسئولیت پذیری کمتری دارند و رشد اخلاقی ضعیف تر.

۱۲. دخالت های نابجای اولیا در زندگی عروس و داماد

برخی زوج هـای جوان، دوران عقـد و نـامزدی خود را بـدترین دوران می داننـد؛ زیرا بیشترین فشارهای عمرشان را در این دوران تحمل کرده انـد. سرچشـمهٔ بسـیاری از مسائل و مشـکلات دوران عقد، مداخله های لحظه به لحظهٔ خانواده های دوطرف است که احساس آرامش و امنیت زوج های جوان را بر اثر ندانم کاری

ص:۲۶

و مـدیریت نامنـاسب خویش برهم می زننـد. از یـک طرف، خانوادهٔ شوهر از دختر توقع دارنـد همسـری کامل برای پسـرشان باشـد و از طرف دیگر، خانوادهٔ دختر اینچنین نقشـی را برای وی نمی پذیرنـد و اجازهٔ فعالیت های مناسبِ آن را به او نمی دهند. این مسـئله، یکی از مشـکلات اصـلی بسـیاری از جوانـان است. خـانواده هـا، به لحـاظ فرهنگی، آمـادگی لازم را برای ورود عضـوی جدیـد به قلمرو خود پیـدا نکرده انـد و درنتیجه، جایگاه فرد جدید در خانواده هنوز معلوم نیست.

نقطهٔ اصـلیِ معضل مذکور، نگاه متفاوت خانواده های دختر و پسر است: معمولاً خانوادهٔ دختر در پذیرش نقش جدید فرزندشان، بیشتر مشکل دارنـد. به لحاظ سـنتی، خانوادهٔ دختر محدودیت بیشتری برای او قائل اند و درک این برایشان دشوار است که موقعیت جدید دخترشان، مسائل تازه ای برایش ایجاد کرده است.

در خانوادهٔ پسـر، معمولاً برعکس است: پس از عقد، خانوادهٔ پسر، عروسشان را با همان نگاهی می بینند که در خانوادهٔ دختر پس از عروسی و شروع زندگی مشترک اتفاق می افتد.

ص:۲۷

خانوادهٔ پسر توقع دارند که عروسشان تمام و کمال وارد زندگی پسرشان شود.

نکتهٔ دیگری که در مسائل مدیریتیِ ازدواج باید به آن پرداخت، تفاوت مدیریت خانواده هاست. مثالی می زنم: اولیای دختر شیوهٔ استفاده از آزادی ها را به فرزندان خویش آموخته اند و دخترشان بی آنکه به حقوق دیگران خدشه ای وارد کند، به راحتی امور زندگی خود را مدیریت می کند؛ ولی در خانوادهٔ پسر، چون بنا بر پدرسالاری و استبداد بوده و افراد خانواده، به ویژه اعضای مؤنث خانواده، طعم استقلال را تجربه نکرده اند، پسرِ این خانواده حقوقی برای خود قائل است که در خانوادهٔ دختر، حقوق شخصیِ هر فرد قلمداد می شود و این، بسیاری از بگومگو های بین دختر و پسر را دامن می زند.

ناخوشایندترین قسمت ماجرا این است که والدینِ دو طرف، چگونگیِ مراسم ها و خریدها و رفت وآمدها را در ابتدا روشن نکرده باشند. آنان برای اجرای خواستهٔ خویش، فشاری غیرمنطقی و مضاعف بر فرزندان خود تحمیل می کنند و درنتیجه، باعث می شوند اوقات تنهایی و فراغت

دختر و پسر به ناشادی و ناراحتی و بگومگو بگذرد و این، سرآغازی است برای بسیاری از مشکلات خانوادگی زوج های جوان.

۱۳. بی اعتناییِ دختر و پسر به دیدگاه ها و تجربه های خانواده ها

یادمان باشد که پدر و مادر تأثیرگذارترین افراد در شکل گیریِ ایده ها و علایق و نهایتاً رشد شخصیت فرزندانشان هستند و به دلایل گوناگون، نباید نادیده گرفته شوند. بی توجهی و آزردن آنان مساوی است با آزردن کسی که خیلی دوستش دارند؛ گویی که ممکن است خودِ فرد به پدر و مادرش بی اعتنایی کند، اما به طرف مقابلش اجازه نمی دهد که چنین عملی انجام دهد و اگر تلافی هم نکرده باشد، دلخور و افسرده خاطر خواهد شد و به تدریج کدورت هایی بین دختر و پسر شکل می گیرد که می توانست به وجود نیاید.

۱۴. تبعیض در احترام به خویشاوندان همسر

این امر موجب اختلاف و ناراحتی طرفین می شود. گویی، دختر یا پسر یا هر دو، متوجه نشده اند که با طرف نیز خانواده ای دارد که

شایستهٔ احترامی تمام عیار است. نباید بگویند مسائل و خواسته های دیگران به آنان ربطی ندارد و باید بدانند که توقع اجتماع از آنان چیست.

۱۵. بی نظمی و مسئولیت ناپذیری

یکی از عواملی که رابطهٔ مقدس زوج های جوان را تهدید می کند، رفت وآمد کم و نامناسبِ پسر به خانهٔ دختر است. خانمی که ساعت های متوالی را به یاد نامزدش به سر برده است، دوست دارد هر روز، تماس دوستانه ای با نامزدش داشته باشد و زمانی که می بیند نامزدش وقت خود را با دوستان مجرّد خویش به خوش گذرانی می گذراند، ناراحت می شود. دراین صورت، به زودی، روابط عاطفی آنان مخدوش می شود.

همچنین، زنان و مردانی هستند که از موانع و مشکلات فراری اند و به جای اینکه به استقبال مشکلات زندگی بشتابند و در رفع آن کوشا باشند، فرار را بر قرار ترجیح می دهند. طبیعی است، افرادی که حاضر نیستند به جنگ موانع و مسائل زندگی بروند و همواره میدان مبارزه را تَرک می گویند، در زندگی زناشویی هم برای همسر خود همراه و

تکیه گاه مناسبی نخواهند بود.

۱۶. کارِ بیش ازحد

درنظر بگیرید که مردی همیشه سرش شلوغ است و مدام، مسائل کاری، برگه های امتحانیِ بچه ها و کارهای بیرون را به خانه می آورد. به نظر می رسد که او مدت طولانی را صَرف فعالیت های شغلی خویش می کند و هرگز موفق نمی شود با نامزدش سرِ یک سفره بنشیند. او واقعاً مثل آدم آهنی مشغول کار و کار و کار است. درحقیقت، این امر نشانه ای از این مسئله است که وی نمی داند چگونه باید زندگی کند. این گروه افراد فکر می کنند که در اولویت اول، باید به مسائل شغلیِ خود برسند و فقط وقتی هیچ کاری نداشتند، یاد خانواده و دیگران و قرارهایی که با دیگران دارند، بیفتند. اینان همیشه خسته به نظر می آیند؛ زیرا به خودشان نیز نمی پردازند. اینان از زندگی فقط کار کردن و پول درآوردن را فهمیده اند. در یک کلام، این جور افراد، نمی توانند همسران خوبی باشند.

ص:۳۱

تصویر

ص:۳۲

۱۷. مسائل و مشکلات اقتصادی

این درست است که برای داشتن زندگی آرام، حداقل هایی لازم است؛ اما یادمان باشد که زوج های جوانی که خودشان را بیش ازپیش غرق در مسائل مادی کرده اند، به بیشترین احتمال، بعداً ورشکسته هایی بزرگی می شوند. معنی ندارد که جوان در اوان زندگی، خود را آن چنان غرق در مسائل مادی کند که نتواند لحظه ای آرام و قرار داشته باشد. البته، دخترها نیز نمی باست با توقعات بیش ازحدّ خود، ایجاد فشارهای غیرمنطقی بر پسران را روا دارند.

۱۸. تطابق نداشتن گفتار و کردار هریک از زوجین

جوانی نقل می کرد که نامزدش حرف هایی از قول او به والدین و بزرگ تر های خویش گفته است که به هیچ وجه وجود خارجی نداشته و ندارد. این گونه حل کردن مسائل زندگی باعث می شود که اساس خانواده که برمبنای صداقت پایه ریزی می شود، آسیب ببیند و زن و شوهر احساس خود را به همدیگر، از دست بدهند.

ص:۳۳

همه باید بدانیم «هریک از زن و شوهر ها، طرز تلقی خود را می پروراند و مسئول رفتار خود است.»(۱)

۱۹. افکار غیرمنطقی

برخی تصورات غلط در بدو آشنایی و شکل گیریِ رابطهٔ زناشویی، می تواند منجر به شکست و ناکامی شود؛ ازجملهٔ آن ها می توان به امور زیر اشاره کرد: ۱. شما تصور می کنید تنها به صِرف آنکه شریک خود را دوست دارید، می توانید وی را به دلخواهِ خودتان تغییر دهید؛ ۲. شما تصور می کنید خواسته و امیال شما همان خواسته و امیال شریک جدیدتان است؛ ۳. شما تصور می کنید عشق و رابطهٔ بین شما جاودانه است: مادامی که عاشق شریک زندگی خود باشم و انرژی، پول و وقت خود را برای وی صرف کنم، او نیز همیشه در کنار من خواهد ماند؛ ۴. شما تصور می کنید شریک زندگی تان همواره باید در دسترس و

۱- . شراد میلر و دیگران، آموزش مهارت های ارتباط زناشویی: حرف زدن و گوش دادن به همدیگر، ترجمهٔ فرشاد بهاری تهران: رشد، ۱۳۸۵، چ۲، ص۱۷.

فریادرسِ شما باشد؛ حتی اگر شما در بدترین وضعیت زندگی باشید؛ زیرا فداکاری های بسیاری در حق وی روا داشته اید؛ ۵. شما تصور می کنید شریک زندگی شما مسئول شادی، خوشبختی و آرامشِ زندگی شماست.

تمام تصورات بالا اشتباه است و باید از آن ها حذر کرد. برای موفقیت آمیزشدن رابطهٔ جدیدتان، به نکات زیر دقت کنید:

شما قادر به تغییردادن فرد دیگری نیستید. شما تنها و تنها قادرید خودتان را تغییر دهید و تعیین کنید که چگونه با تحولات پیرامون خود کنار بیایید. آیا شما می خواهید که شریک شما همان شخصیت و ماهیت اصیل خود را حفظ کند یا آنکه کسی باشد که خود، مایل به آن نیست؟ همچنین، باید بدانید که پدر و مادر وی نتوانسته اند او را آن چنان که می بایست، تغییر دهند؛ پس شما هم باید مطمئن باشید که نخواهید توانست چنین کنید. حتی به تغییرات آنی و کوتاه مدت نیز نباید دلخوش بود.

زندگی مشترک یعنی برآورده ساختنِ دو جانبهٔ نیازها. این پاسخ به نیازها مسئله ای حساس است. در مواقعی، شریک شما در موقعیت روحی نامساعدی قرار می گیرد و مایل نیست شما در کنار او باشید و نیازمندِ تنهابودن است. این واقعیت را بپذیرید.

عشق، تبادل انرژی میان دو انسان است. به طورطبیعی همهٔ ما به سمت فردی گرایش می یابیم که ارتعاشات بیشتری از انرژی به ما ساطع می کند؛ بنابراین افرادی که غُرغُرو، بدخُلق، دمدمی مزاج، پرخاشگر، کینه توز و خودخواه اند، طبعاً ما را جذب خود نمی کنند. برعکس فردی که بشّاش، سرِحال، شاداب و برخوردار از اعتمادبه نفس و خودباوریِ بالا و سالمی است، ما را مجذوب خود خواهد ساخت.

شادی و خوشبختی حالتی ذهنی است که شما مختار به انتخابِ آنید. تمام شادی ها و رنج ها و اندوه ها را خودِ شما خلق می کنید و از خارج شما یا از ناحیهٔ دیگران سرچشمه نمی گیرد. بنابراین، شریک زندگی خود را مسئول خوشبخت ساختن خودتان ندانید. شما نباید

ص:۳۶

برای برآورده سازی نیازهای احساسی خود، به شریکتان وابسته باشید. تنها این شمایید که مسئول احساسات خود و خَلق لحظات مثبت و شیرین در زندگی خود هستید.

منتظر شریک ایده آلِ زندگی برای آغاز رابطه نباشید. همچنین، از شریک خود انتظارِ کامل بودن نداشته باشید. ممکن است روزی شریک شما دست به عملی زده یا حرفی بزند که سبب رنجش، خشم و ناامیدی شما شود؛ اما بدانید که هیچ کس کامل نیست، حتی شما. بنابراین، منصفانه است که جایزالخطا بودن انسان ها را بپذیرید و همان گونه که به خودتان حق اشتباه کردن می دهید، به همسر خویش نیز حق اشتباه بدهید.(۱)

۲۰. تفاوت ها و مشکلات اخلاقی و ارزشی و مذهبی

بین دختر و پسر و خانواده های آنان، معمولاً اختلاف سلیقهٔ ارزشی و مذهبی وجود دارد؛ اما بهدلیل فضای معنویِ حاکم بر

۱- ۱. ندای مشاور.

جلسه های خواستگاری که هر فردی را تحت تأثیر خویش قرار می دهد، ماهیت مذهبی افراد در گرماگرم خواستگاری و مراسم عقد روشن نشده و تفاوت ها و اختلافات ارزشی و مذهبی و اخلاقیِ افراد به خوبی آشکار نمی شود. ازاین روست که بعد از شروع دورهٔ نامزدی و پس از مدتی کوتاه که دختر و پسر به حالت تعادل و ثبات خود نزدیک شدند، درگیری های عقیدتی و اخلاقی شان اوج می گیرد و موجبات نومیدی آنان را فراهم می کند.

۲۱. غیرتی بودن بیش ازحدّ مرد و حسادت شدیدِ زن

صمیمانه باید به عرض برسانم که این حالات افراطی بیش از آنکه نشانهٔ دین داری و مذهبی بودن افراد باشد، دلیلی بر مشکلات شخصیتی و خلق و خویی آنان است.

۲۲. استفاده از دروغ و تظاهر

کسانی که به دروغ متوسل می شوند، باید بدانند که دروغ گفتن و تظاهر کردن بی فایده است؛ زیرا طرف مقابل به راحتی آن را احساس می کند. صداقت و بهتر بگویم، دروغ نگفتن، اولین و مهم ترین اصل برای شروع زندگی مشترک سالم

ص:۳۸

و موفق است. حتی اگر صداقت باعث قطع پیوند زوجین در همان دوران نامزدی شود، نباید ترسید؛ زیرا مطمئناً رابطه ای که به صورت معیوب شروع شده باشد، دیر یا زود رشتهٔ زندگی خانوادگی را پاره می کند.

۲۳. اختلاف در نحوهٔ گذران تفریح ها و دیدوبازدیدها

فرض کنید یکی از زوجین از پرسه زدن در خیابان و پارک لذت می برد؛ ولی فرد دیگر علاقه مند است در گوشه ای از محیطی تفریحی بنشیند و با طرف مقابل گفت وگو کند. یا اینکه فرض کنید یکی از آنان علاقهٔ شدیدی به رفت وآمد بین دوستان و خانواده ها دارد؛ ولی دیگری، این عمل را برای خویش شکنجه می داند. به این اختلاف ها را باید احترام گذاشت و با مدیریت صحیح، آن ها را پاسخ داد.

۲۴. افراط و تفریط در ارتباط

تحقیقات نشان می دهد زوج هایی که ازدواجشان با سعادتی همه جانبه و رومانتیک آغاز شده است، مستعدّ طلاق زودهنگام اند؛ زیرا ادامهٔ چنین روند

هیجانی شدیدی، بسیار مشکل است. ازدواج هایی که با عشق های سینمایی آغاز می شوند، آینده ای مشکوک دارند. خانمی با گریه و ناراحتی می گفت که چند روز پیش، نامزدم اعلام کرده است: «جدایی به نفع ما است؛ زیرا احساسی به تو در خود نمی بینم.» در بررسی های بعدی، متوجه شدیم که مزاحمت های روزافزون خانم باعث شده است که حوصلهٔ پسر به تحلیل رود. خانم با ارسال روزانه حدود پانصد پیام کوتاه برای ابراز علاقه به نامزدش، او را خسته کرده بود.

۲۵. عدم تعادل روحی

نشانه های عدم تعادل روحی بدین قرار است: ۱. در سخنان فرد انسجام دیده نمی شود؛ ۲. حرکات و سَکناتی غیرعادی از وی بروز می کند؛ ۳. ظاهری غیرمتعارف دارد؛ ۴. ادعاهای غیرواقعی از خود بروز می دهد؛ ۵. مواردی خاص از تیک های صوتی بروز می دهد؛ ۶. عملکرد نامطلوب تحصیلی و شغلیِ فرد، مشهود است.

ص:۴۰

۲۶. بیماری های خانوادگی

باید تحقیقات کامل را در بدو خواستگاری انجام داد. اگر کسی در ابتدا بررسی کافی و اطمینان بخشی صورت ندهد، نمی تواند دیگری را مسئول پنهان کاری بداند.

۲۷. مسائل مربوط به خرید

مشخص نبودن نحوه و میزانِ ریالی خریدهای هر دو طرف برای همدیگر و همچنین زرنگ بازی های برخی افراد و سوءاستفادهٔ آنان از رودروایسی هایی که ابتدا بین دو خانواده وجود دارد، موجب بسیاری از دلخوری ها و ناراحتی های بین دختر و پسر در آینده می شود و باید از آن پرهیز کرد.

۲۸. مقایسه با دیگران

بسیاری از افراد عادت کرده اند که زندگی و روابط شخصی شان را با رابطه و زندگی دیگران مقایسه کنند و به دنبال این مقایسه، از طرف مقابل توقع های خاصی را انتظار داشته باشند یا انتقام ناکامی های قبلی شان را از نامزدشان بگیرند! ممکن است بعضی ازمقایسه ها براساس نیّت خیر و به قصد اِصلاح طرف مقابل انجام شود، اما بهتر است از روش های مناسب دیگری برای تغییر و اصلاح رفتار استفاده شود.

ص:۴۱

۲۹. طولانی شدن بی جهت دوران عقد و نامزدی

یکی از مسائلی که باعث می شود دوران عقـد به ازدواج ختم نشود، طولانی شـدن بیش ازحـدّ آن است؛ به ویژه وقتی که زوجین مهارت های زنـدگی را چنـدان نیاموخته باشـند و عوامل تشدیدکننـده ای همچون مـداخلات خانواده نیز در کار باشـد. نگرانی، احساس بلاتکلیفی، تکـدّر خاطرِ دختر و خانوادهٔ او از وضعیت موجود و خدای ناکرده به هم خوردنِ نامزدی، از عوارض عقد طولانی است.

۳۰. بی برنامه بودن دختر و پسر در امور زندگی

وقتی که جوانان اهداف مشخصی در زندگی نداشته باشند، به سرعت احساس پوچی و غیرمفید بودن به آنان دست می دهد.

۳۱. ناآشنایی با روان شناسی زنان و مردان

با کمی خلاقیت و تمرکز و تیزهوشـی می توانیم طوری رفتار کنیم که همیشه حرفی جدیـد برای گفتن به همـدیگر داشـته باشـیم و از همدیگر خسـته نشویم. مطـالعه و آگـاهی از آنچه در اطراف مـا می گـذرد، بررسـی علایق و نیازهای طرف مقابل و... راهکارهایی است که زوج ها را همیشه برای هم دوست داشتنی

ص:۴۲

و نو نگه می دارد. در یک کلام، اگر از همدیگر عقب بمانیم، زندگی مان نابود می شود؛ مثل ترازویی که همیشه یک کفهٔ آن سنگین تر از دیگری است. زن و مرد باید پابه پای هم حرکت کنند تا همیشه همراهِ هم باشند. بایسته است که همسران محترم، علاوه بر استفاده از زیبایی های بدنی، از زیبایی های عقلی و زیبایی های خُلق وخویی و زیبایی های عاطفی و مهارت های اجتماعی نیز بهره ببرند.

۳۲. افراط و ابهام در انتظارها

به طورمعمول مشخص کردن انتظارها در روابط همسران، باعث معیّن شدن وظایف و حدودِ روابط دوستانهٔ آنان می شود. در خانواده هایی که انتظارهای متقابل زن و شوهر مشخص نشده است، ارتباط آنان آسیب پذیر می شود و زوجین نمی دانند دربرابرِ همدیگر دقیقاً چه وظایفی به عهده دارند.

وقتی وارد خانه می شوید، انتظار دارید با شما چگونه برخورد شود؟ آیا تا به حال به همسرتان گفته اید که چه انتظارهایی از او دارید؟ تفاوت و تعارض در انتظارات موجب می شود فضایی

نامساعد و کینه توزانه به وجود آید. گاهی اوقات، داشـتن توقعات بیش ازحد از همسر سلامت خانواده را در معرض تهدید قرار می دهد؛ مثلاً اینکه او باید همچون فرشته باشد یا معلومات بسیاری داشته باشد یا در نظم زندگی سرآمدِ دیگران به حساب آید.

ص:۴۴

۵.توافقات لازم قبل از شروع نامزدی

۱. آداب رفت وآمد

تصویر

ص:۴۵

تصویر

ص:۴۶

۵. قبل از شروع دورهٔ نامزدی چه توافقاتی باید بین خانواده ها صورت پذیرد؟

۱. آداب رفت وآمد: به غیر از مسائل استثنایی و نادر، تمام رفت وآمدها باید با هماهنگیِ مستقیمِ مادر عروس انجام شود. درعین حال، ماندنِ شب هنگامِ داماد در خانهٔ عروس، مناسب نیست؛ مگر اینکه معذوریت هایی برای داماد پیش آمده باشد؛ مثل اینکه از راه دور آمده باشد یا اینکه قبل از عقد، والدین عروس با یک شب ماندنِ وی در هفته، توافق کرده باشند. درضمن، حضور داماد باید کمترین مزاحمت را برای خانوادهٔ عروس به همراه داشته باشد. عروسِ سرخانه بودن نیز عواقب نومیدکننده ای، ازجمله دلزدگی برای دختران، در پی دارد که توصیه می کنیم، شدیداً از آن پرهیز شود.

۲. آداب تفریح و بیرون رفتن ها

اولاً لازم است که خانواده ها در هنگام خواستگاری، شیوهٔ رفت وآمدها را با هم توافق کرده و میزان و کیفیت تفریح ها و مسافرت ها را روشن کنند. ثانیاً، بهتر است در هر هفته، حداکثر دو بار، تفریح داشته باشند؛ ثالثاً، داماد با مادردختر هماهنگ باشد و به این صورت نباشد که بگوید: «من هرجا که دوست دارم می خواهم با خانمم بروم و

به کسی ارتباطی ندارد.» رابعاً، دختران عزیز بدانند که پسران در دوران عقد و نامزدی، شوهرِ آنان نیستند؛ بلکه آنان با هم نامزد و مَحرم اند و پای خود را بیشتر از آن، نباید از گلیم خویش دراز نکنند. اگر الان شوهرشان است، بعد از عروسی چه نامی بر وی می گذارند؟ بسیاری از مشکلات موجود بین دختر و پسر، در دورهٔ عقد، ناشی از همین مسئله است: اینکه پسر فکر می کند شوهر دختر است و بر این مبنا، مطالباتی زناشویی از نامزد خویش دارد که درحال حاضر، در توان دختر نیست. ضمناً خانوادهٔ عروس باید از زمان حضور دامادشان مطلع باشند تا برای استقبال و پذیرایی، آمادگی های لازم را داشته باشند و آقای داماد با ناهماهنگیِ برنامه ها و احیاناً نامناسب بودن اوضاعِ ظاهری عروس خانم روبه رو نشود. هماهنگیِ تلفنی از قبل، ساده ترین کاری است که می توان انجام داد.

۳. آداب رفت وآمد عروس به خانهٔ داماد

دختران عزیز نباید شب ها در خانهٔ داماد بخوابند. آنان حداکثر یک بار در هر هفته باید به خانهٔ داماد رفته یا اینکه با آنان به دیدوبازدید بروند.

ص:۴۸

شایان ذکر است که خانواده ها اگر ماهی یک بار دورِ هم جمع شونـد و باهم باشـند، خوب است. دوباره متذکر می شویم که عروس سـرخانه بودن در دوران عقد و نامزدی باعث دلزدگی داماد و به وجودآمدن اختلافات متعدد می شود.

۴. خرید و آداب آن

قبل از عقـد باید تمامی مراسم ها و خریدها و آوردوبُردها را به صورت ریز و اجرایی، یادداشت کرد. طبیعی است که هیچ کدام از طرفین نمی تواننـد برنامه های نوشـته شـده را عوض کنند؛ مگر آنکه یک طرف بخواهد لطفی به دیگری و خودش بکند و البته هیچ کس در انجام لطف، مجبور نیست.

۵. مشخص کردن یک نفر معتمد و تا حدودی صاحب اختیار، به عنوان میانجی

برای داوری و نزدیـک کردن آراء خـانواده هـا به یکـدیگر و احیانـاً وصـل کردن خـانواده هـا و افراد با همـدیگر، وجود فردی که پذیرفتـهٔ دو خانواده باشـد و حرفش فصل الخطاب بوده باشد، ضـروری است. ویژگی های این شـخص عبارت است از: ۱. خوش صحبت و خوش برخورد باشد؛ ۲. از رسوم خانواده ها مطلع

باشد؛ ۳. قاطع و باثبات بوده باشد؛ ۴. قدرت استدلال داشته باشد؛ ۵. موردقبول و احترام دو خانواده باشد؛ ۶. بتواند در مواقع ضروری برای اطلاع از اتفاقات و رسیدگی به آن ها وقت کافی بگذارد. اگر دو خانواده نتوانستند چنین کسی را بیابند، می توانند از یک مشاور خانواده که معمولاً به وی مراجعه می کنند، بهره ببرند.

۶. تعیین مدیر برنامه ها

ممکن است در خانواده ای، پدر و در خانوادهٔ دیگر، مادر مدیریت کند. در این مسئله، نباید تعارف کرد و بی جهت قضیه را به بهانهٔ رعایت احترام، فرو گذاشت؛ وگرنه بگومگوهای زیادی به دنبال می آید و ایجاد مشکل می کند. اگر مدیر مراسم عروسی مشخص شده باشد، همهٔ اعضای خانواده با وی هماهنگ خواهند شد، طرف حساب آنان در خانوادهٔ دیگر نیز مشخص است و مسائل با هم مخلوط نخواهد شد.

۶.وظایف دختر و پسر در دوران عقد

۱. برای تفاهم بیشتر، شناخت خود را از یکدیگر افزایش دهید

تصویر

ص:۵۱

۶. بیست ویک وظیفهٔ دختر و پسر را در دورهٔ نامزدی، برشمارید.

به راستی این دوران برای چه امری پیش بینی شـده است و اصولاً ـ چرا رسم است که پیش از ازدواج، دوره ای ویژه به نام نامزدی وجود داشته باشد؟ چه کارهایی در آن انجام می شود؟ چه فعالیت هایی را باید در این دوران انجام داد و از چه مسائلی باید پرهیز کرد؟

۱. برای تفاهم بیشتر، شناخت خود را از یکدیگر افزایش دهید: «یقیناً آشنایی با خصوصیات رفتاری، روحی، عاطفی، اخلاقی، اجتماعی و فرهنگی می تواند سهم بسزایی در موفقیت، انتخاب درست و شایسته، کامیابی، خوشبختی در زندگی زناشویی و پیوند ازدواجی که با هم خواهند بست، ایفا کند.»(۱) هرچند دختر و پسر، در مرحلهٔ گزینش، باید شناخت کافی از هم پیدا کرده باشند، علاوه بر آن شناخت، باید در دوران نامزدی، آشناییِ ملموس تر و محسوس تری از یکدیگر

۱- ۱. امیر ملک محمودی الیگودرزی، راهنمای ازدواج: آنچه یک پسر و دختر دربارهٔ انتخاب همسر باید بدانند، قم: مشهور، ۱۳۸۲، ص۱۴.

پیدا کنند و با روحیات و اخلاق و دیدگاه های هم، بیشتر آشنا شوند. در حقیقت، این آشنایی و شناخت در دوران نامزدی، تکمیل کنندهٔ شناختِ مرحلهٔ گزینشی است. آنگاه در پرتو این آشناییِ نزدیک و کامل، خود را برای تفاهم و سازگاری در زندگی مشترک، آماده می کنند. آن شناخت، برای«انتخاب» بود و این شناخت، برای«تفاهم و سازگاری».

دختر و پسر و خانواده های آنان، برای شناخت بیشتر، این فعالیت ها را می توانند انجام دهند: ۱. مطالعهٔ کتاب هایی که برای تفاهم زوج ها نوشته شده است؛ ۲. دعوت های خانوادگی برای آشنایی بیشتر؛ ۳. توجه به خواسته ها و علایق منطقی یکدیگر؛ ۴. توجه به خط قرمزها و اموری که افراد، از انجام آن، واکنش ناراحت کننده ای از خود نشان می دهند؛ ۵. شناخت حالات روانی و روحیِ خصوصی طرف، در موقعیت های گوناگون.

۲. همدیگر را آموزش دهید و اصلاح کنید

«زن و مرد در سایهٔ ازدواجی مشروع، مکمل یکدیگر می شوند و هرکدام می توانند طریق سعادتمندانه ای در پیش گیرند؛ نقایص خود را با

یکدیگر رفع کنند؛ دلدار و آرامش بخشِ هم باشند و در تنگناها و رفع مسائل و مشکلات، پناه یکدیگر باشند.»(۱) والدین و اطرافیان، اغلب به دختران و پسران چنین می آموزند که با فردی ازدواج کنند که پس از آن، شخصیت او را آن طور که می خواهند، تغییر دهند. باید به اینان گفت که شاید همسرِ شما دچار نوعی ضعف اخلاقی باشد که پس از ازدواج، با دلگرم کردنِ او به زندگی خانوادگی بتوانید آن ضعف را در او از بین ببرید؛ اما محال است بتوانید شخصیت فردیِ یک نفر را عوض کنید. از همان دوران کودکی، تمامی دیده ها و شنیده ها و اندرزها در شکل دادن به شخصیت او نقش اساسی دارند. پس چطور ممکن است شما بتوانید کسی را مجبور کنید تمامیِ خاطرات ذهنی خود را که در طول زندگی در ذهن او انباشته شده است، از خود دور کند و از او شخص دیگری، آن طور که شما مایلید، بسازد.

ص:۵۴

۱- ۱. همان، ص۲۲.

البته، همان طور که در ابتدا ذکر شد گاهی برخی رفتارهای غلطِ آدمی بر اثر ناآگاهی است که اگر به آن مسائل، آگاهی پیدا کند، دیگر آن رفتارهای غلط را تکرار نمی کند. درضمن، فقط وقتی فرد قادر است چنین تغییراتی در خویش ایجاد کند که نیاز به تغییر را در خود احساس کرده باشد. پس کسی را برای زندگی باید انتخاب کنید که به دور از عنوان های اجتماعی و تیپ ظاهر، از نظر شیوهٔ تفکر و ارزش ها، اشتراک زیادی با شما داشته باشد.

با این همه، اگر کسی خصوصیتی را در نامزدش مشاهده می کند که دل پسندش نیست و می خواهد آن را برطرف یا اصلاح کند، یا صفت و حالتی جدید در او ایجاد کند، بهترین دوران برای این اِصلاح و تغییر و تربیت، دوران نامزدی است. چون هنوز روابط دختر و پسر عادی نشده و برای هم، احترام و محبت خاصی قائل اند؛ درنتیجه، پذیرش آنان از همدیگر بیشتر است و زمینهٔ تحول و تغییر و اِصلاح، مساعدتر. البته، نباید از یاد برد که نمی توان فردی را که سال ها به شیوه و عادت خاصی خو گرفته است، و به طورکلّی تغییر داد و متحول کرد؛ بنابراین،

منظور ما اِصلاح و تغییر در اصول بنیادینِ شخصیت فرد نیست. نهایتاً به عرض می رسانیم: اینکه می گویند «وی را تغییر داده و می سازم»، جمله ای است شیطانی و در زندگی جوانان، بیشتر، نقشی تخریبی ایفا می کند تا نقشی سازنده.

۳. محبت متقابل را افزایش دهید

از شرط های اصلیِ سعادت در زندگی زناشویی، محبت است و زمینهٔ آن باید قبل از عقد فراهم شده باشد؛ اما دوران نامزدی، بهترین فرصت برای افزایش و تحکیم محبت است. رفتار و گفتار و تمام اَعمال نامزدها، در افزایش محبت یا کاهش آن، مؤثر است. با تأسف، بیش از ۸۰درصدِ مردهای ایرانی شیوهٔ اِبراز احساسات درست و بجا را نمی دانند. بنابراین، دختر و پسر باید کاملاً مواظب اَعمال خود باشند و از هر عمل پسندیده ای که باعث افزایش محبت می شود، کوتاهی نکنند و از کارهایی که موجب دلسردی و کاهش محبت می شود، اجتناب کنند. وجود نگرش های غلط، یکی از موانع محبت است. گاه، برخی می گویند: «اگر به همسر خود محبت کنیم، سوءاستفاده می کند، توقعات او بالا می رود یا از ما حساب نمی برد» و لذا

از اظهار محبت دریغ می کنند. باید خاطرنشان کنیم که مراد از محبت، محبت افراطی نیست و محبت بجا و به اندازه، در هر زمان و برای هر کجا و در هر سن وسالی، لازم است.

۴. مهارت مدیریت زندگی و همسرداری را بیاموزید

زندگی زناشویی رابطه ای در نوع خود منحصربه فرد است که در عین روزمرگی، خم وچم ها و تسهیل کننده هایی خاص دارد و برای موفقیت و استحکام آن، نیاز است که این تسهیل گر ها را بشناسیم و به کار ببریم. در زیر، فهرست وار، به آن ها اشاره می کنیم:

۱. شاد باشیم؛ ۲. صبور باشیم؛ ۳. منطقی رفتار کنیم؛ ۴. کم توقع باشیم؛ ۵. مثبت نگر باشیم؛ ۶. خوش بین باشیم؛ ۷. یکدل باشیم؛ ۸. شنوندهٔ خوبی باشیم؛ ۹. مشوّق همسر خود باشیم؛ ۱۰. به پیشرفت یکدیگر اهمیت دهیم؛ ۱۱. خوش قول باشیم؛ ۱۲. به شخصیت همسرمان احترام بگذاریم و حرمت یکدیگر را نزد خانواده و دوستان و... حفظ کنیم؛ ۱۳. ارتباط کلامی و عاطفیِ خود را در هر حالتی حفظ کنیم؛ ۱۴. با یکدیگر مهربان باشیم؛ ۱۵. محبت پذیر و قهرگریز

باشیم؛ ۱۶. بنا را بر صداقت بگذاریم و راست گو بوده، دروغ گو نباشیم. فراموش نکنیم که دروغ پایه های زندگی را سست می کند؛ ۱۷. محیط خانواده را باصفا کنیم؛ ۱۸. به ارزش های دینی، اخلاقی و خانوادگی پای بند باشیم؛ ۱۹. به نیازهای همسرمان توجه کنیم؛ ۲۰. به فکر بهداشت روانی همسر خویش باشیم؛ ۲۱. با یکدیگر مشورت کنیم؛ ۲۲. قدرشناس باشیم؛ ۲۳. احساس مسئولیت داشته باشیم؛ ۲۴. برنامه ریزی کنیم؛ ۲۵. الگوی خوبی باشیم؛ ۲۶. از چشم همسرمان به خود بنگریم و خود را به جای وی بگذاریم؛ ۲۷. به خواسته ها و افکار یکدیگر احترام بگذاریم؛ ۲۸. میانه رو و متعادل باشیم؛ ۲۹. با جملات زیبا از همسر خود دلجویی کنیم؛ ۳۰. روابط زناشویی را بسیار مهم بدانیم؛ ۳۱. جملات دلگرم کننده بگوییم. به همسر خود بگوییم که من به خاطر عشق به تو همهٔ سختی های زندگی مان را می پذیرم. چنین جملاتی باعث دلگرمی او می شود؛ ۳۲. در اشتباهات، همسر خود را راضی کنیم؛ ۳۳. با متانت و صداقت قبول کنیم که در بعضی از امور و کارها، وی شایسته تر است؛ ۳۴. برای گفته ها و پیشنهادهای

همسـرمان احترام قائـل شویم و خود را عقلِ کل نـدانیم. باور داشـته باشـیم که همه چیز را همگان داننـد و همگان هنوز از مادر نزاده انـد؛ ۳۵. سختی ها و مشـکلات محیط کار را در حدّ ضـرورت، با همسـرمان در میان بگذاریم؛ ۳۶. فرمان نـدهیم و خانه را به پادگان تبـدیل نکنیم؛ ۳۷. تعصـبات غلـط و افکار مزاحم را از خود دور کنیم؛ ۳۸. از ازدواج خود اظهار پشـیمانی نکنیم؛ ۳۹. زندگی و روابط خود را با دیگران مقایسـه نکنیم و از یاد نبریم که زنـدگی هرکسـی مطابق سـلیقه و عقل و درایتِ او اداره می شود؛ ۴۰. روی نقاط ضـعف همسر خود انگشت نگذاریم؛ ۴۱. خط قرمزهای خود و همسـرمان را شـناسایی کرده، برای همدیگر تشریح کنیم و خودمان نیز رعایت کنیم؛ ۴۲. در اشتباهات، مقابله به مثل نکنیم.

۵. به احساسات و عواطف یکدیگر بها دهید

نامزدهـا بایـد مواظب عواطف و احساسات یکـدیگر باشـند و برای آن، ارزش قائل شونـد و واکنش های مناسبی از خود بروز دهنـد. بعضـی از نامزدها، به عواطف و احساسات لطیف نامزدشان بهای لازم را نمی دهند، به او

بی اعتنایی می کنند و خیال می کنند که این عمل باعث عزیزترشدنشان می شود! حال آنکه کاملاً برعکس است و چنین رفتاری باعث جریحه دارشـدنِ عواطف نامزدشان می شود و درنتیجه، طرف مقابل کینهٔ وی را به دل می گیرد و از قِبَلِ آن، لطمه های سـنگینی به زندگی آنان وارد می آید.

به یاد داشـته باشیم که خاطرات دوران نامزدی، معمولاً، تا آخرِ عمر درِ ذهن می ماند و در زندگی آینده، تأثیر می گذارد: هم خاطرات شیرین و هم تلـخ. بنابراین، رفتار نامزدها بایـد کاملاً حساب شـده باشـد و از اَعمالی که به غرور و شخصـیت یکدیگر لطمه می زند، اجتناب کنند. بی اعتنایی و سرسنگینی و تکبر درمقابل طرف مقابل، لطمه های سنگینی به عواطف و شخصیت وی می زند.

متأسـفانه، فراوان مشاهده می کنیم که پسـران جوان از بی اعتنایی و سرسنگینیِ نامزدشان گِله و درددل دارند و مثلاً می گویند: «هدیه ای برای نامزدم گرفتم و با هزار امید و آرزو به دیدارش رفتم؛ اما او بی اعتنایی و بی احترامی کرد و مرا تحویل نگرفت و با دلی شکسته و

پُرخون، از منزلشان بیرون آمـدم... .» دختران متـدیّن و باعفت بداننـد که این کارها، لازمهٔ تدیّن و عفت نیست، بلکه حرام است. معنا ندارد که دختر، درمقابـل نامزدش که به او مَحرم است و درحقیقت شوهر اوست، خود را مخفی کنـد و به او بی اعتنایی کنـد. بله، این را قبول داریم که دختران عفیف و باحیا در اوایل دوران نامزدی، خجالت می کشـند و نمی توانند با نامزدشان رفتاری خیلی صـمیمی و محبت آمیز داشته باشند؛ دراین صورت، پسـران هم باید رعایتِ حال آنان را بکنند. اما این حالت و خجالت باید به زودی برطرف شود و رابطه شان صمیمی و پُرمحبت و درعین حال، همراه با احترام متقابل باشد.

۶. دادن هدیهٔ مناسب

هـدیه در جلب دل هـا و افزایش محبت هـا، نقش عجیبی دارد. بر نامزدها لازم است که از این فرصت زیبا و مهم غفلت نکننـد. لازم نیست که هـدیه، گران قیمت باشـد؛ بلکه لازم است زیبا و دلخواهِ طرف مقابل باشـد و مهم تر آنکه «با احترام و ظرافت ارائه شود.» بنابراین، هـدیه دادن، ظرافت و سلیقهٔ خاصی می طلبد. این هم فراموش نشود که در

ص:۶۱

فرایند هدیه دادن، باید دو طرف هدیه بدهند؛ نه اینکه فقط پسر به دختر. البته پسران باید هدایای بیشتری بدهند! جوانان آگاه باشند که اگر موقعیتی خاص وجود دارد که در آن، قادر به تهیهٔ هدیهٔ مناسب نیستند، حتماً به عروس خانم بگویند که «دلم می خواست هدیه ای برای شما تهیه کنم؛ ولی فرصت مناسبی برای انتخاب آن پیدا نکردم. در اولین فرصت و به محض شناخت سلیقه ات، این کار را انجام خواهم داد.»

یادآوری این نکته ضروری است که حتماً روی بسته بندیِ کادو را با جملهٔ «دوستت دارم» زینت دهید و این جملهٔ معجزه آسا را هم بگویید. همسری که زودتر از دیگری، از علایق و سلیقه های همسرش مطلع می شود، موفق تر است.

۷. یادداشت ها و نامه های محبت آمیز ردوبدل کنید

نوشتن نامه های پُرمحبت و باصفا، تأثیر نکویی در افزایش محبت و استحکام رابطهٔ بین نامزدها دارد. حتی اگر دو نامزد به هم نزدیک باشند و همیشه یکدیگر را ببینند، باز هم نوشتنِ نامه تأثیر خود را دارد. نامزدها می توانند

نامه ها را بنویسند و پس از ملاقات و هنگام جدا شدن از هم، نامه ها را به یکدیگر بدهند. البته هرگاه مسافرتی پیش آمد و از هم دور شدند، نامه ها باید بیشتر و مفصّل تر شود. همسرانی دیده می شوند که پس از گذشت سال ها از زمان ازدواجشان، هنوز نامه های دوران نامزدی را نگه داشته اند و مطالعه می کنند و این کار پسندیده برایشان خاطره انگیز و لذت بخش است.

۸. دیدارها و ملاقات ها را صمیمانه برگزار کنید

زوج های جوان باید در این دوران شیرین و به یادماندنی، دیدارهای دوستانه داشته باشند. ملاقات ها، امید و شور و علاقه را در هر دو نفر تقویت می کند. این کار نه تنها خلاف عفّت نیست، بلکه باعث تقویت عفّت در هر دو می شود. طبیعی است که در این دیدارها، باید با یکدیگر صحبت های محبت آمیزی داشته باشند، عشق و علاقه و محبت خود را به همدیگر نشان دهند، دربارهٔ زندگی آینده شان گفت وگو کنند و به هم دل گرمی و امید بدهند. تفریح و گردش و مسافرت هایی با هم، بسیار مؤثر است. ملاقات و گفت وگوی زوجین در این دوران، نه تنها به آرامش روحی و ایجاد فضای مناسب برای

تصویر

ص:۶۴

شناخت بیشتر کمک می کند، بلکه مجال بیشتری برای نزدیکیِ خانواده های دو طرف نیز فراهم می سازد. بنابراین، رعایت نکات زیر در ملاقات ها می تواند به شادابیِ زوجین کمک کند:

اول، رسیدگی به وضع ظاهری: رسیدگی به وضع ظاهری داماد، در دیدار عروس خانم لازم است. پس آقایان نباید اِصلاح موهای سر، مرتب و تمیز بودن لباس و استفاده از عطر دلخواهِ عروس خانم را فراموش کنند. عروس خانم هم بهتر است لباسی بپوشد که به قول معروف، بیشتر به او می آید و با آن، جذابیت بیشتری پیدا می کند؛ دوم، درصورت امکان آماده کردن اطاقی برای زوج جوان؛ سوم، رسیدگی به سرووضع خانه و آماده کردن امکاناتی برای پذیرایی و خوش بودن خانواده؛ چهارم، مادرِ دختر باید برنامه ای برای رسیدگی به دامادِ خود داشته باشد و همه چیز را به دخترش واگذار نکند. مگر آنکه تمامی مهارت های پذیرایی را دخترش بلد باشد و برای پسر نیز حضور مادرِ عروس مسئلهٔ مهمی نباشد. پنجم، پرهیز از دعوت های نابجا و بزرگ موجبات اذیت دختر و نیز شلوغی و مزاحمت های خانه و خانواده می شود؛ ششم، پرهیز از غیرعادی

ص:۶۵

جلوه دادنِ محیط خانه و خانواده.

۹. رابطهٔ جنسی معقولی داشته باشید

همان گونه که قبلاً اشاره کردیم، دلایل متعددی ازجمله حسّ کنجکاوِی پسـران باعث می شود که آنان تمایل زیادی به رابطهٔ جنسیِ کامل و تمام از خود نشان دهند و شریک زندگی خود را با استفاده از شیوه های گوناگون، وادار به همراهی در زفاف کنند. دقت کنید که دختران در خانـهٔ پـدریِ خویش نمی تواننـد نقش همسـری را در ارضـای نیازهای زناشویی،ماننـد نیازهای جنسـی و غیرجنسـی، به ویژه نیازهای معنوی و عاطفی، به صورت تمام و کمال ایفا کننـد. به همین دلیل، زفافِ زودهنگام انگیزهٔ ورود به مرحلـهٔ ازدواج و طراوت زندگی زیر یک سـقف را در پسران می کاهد؛ به ویژه آنانی که مسئولیت پذیری کمتری دارند و رشد اخلاقی ضعیف تر.

از طرف دیگر، خـانم ها احتیاج به مـدت زمان بیشتری دارنـد تا آمادگیِ زفاف را پیـدا کننـد. آنان معمولاً بعـد از عقـد و ازدواج، بیشتر به این مسئله فکر می کنند که چطور می توان زندگی

ص:۶۶

مشترک خویش را تقویت کرد و چگونه می توان رابطه ای محکم تر و قوی تر با همسر برقرار کنند. درنتیجه، برای برقراری روابط جنسی باید به آن ها فرصت بیشتری داد.

مطلب دیگری که لازم است به عرض خوانندگان محترم برسانیم این است که در اوایل ازدواج، مهم نیست چقدر زن و مرد جذابیت جنسی دارند؛ بلکه نکتهٔ اصلی آن است که اگر در این دوران، به سرعت و بدون دادن فرصت به طرف مقابل، وارد مرحلهٔ جنسی شوند، مثل آن است که آب یخ روی سر یکدیگر ریخته باشند! مثل اینکه هنوز در شروع جاده اند و هنوز راه را طی نکرده، یک باره به آخرِ آن رسیده باشند. با عجله در کامل کردن رابطهٔ جنسی، امکان دارد مدتی طرفین از هم رانده شوند و این چیزی است که موردپسندِ دختران نیست.

مراحلِ پس ازدواج را می توان به چهار مرحله تقسیم کرد: آشنایی بیشتر؛ ارزشیابی طرف مقابل؛ ایجاد احساس قوی و ثابت به همسر؛ ورود به خلوت و حالات روحی خصوصی طرف مقابل. نکته اینجاست که باید اجازه داد رابطهٔ جنسی در مرحلهٔ چهارم صورت گیرد. باید بتوان

با صمیمیت، به خلوتِ روحی کاملاً منحصربه فردِ طرف مقابل وارد شد و رابطهٔ جنسی خوب و مؤثری برقرار کرد؛ در غیراین صورت به تجربه ای ناگوار و ناخوشایند و اجباری تبدیل می شود. آنچه در این مرحله بسیار مهم است این است که هر دو طرف بدانند دیگری به حوزهٔ خصوصیِ زندگی خودش و طرف مقابل چه حسی دارد؟

بسیار مایهٔ تأسف است اگر زن و مرد، عالَم جنس مخالف را به خوبی نشناخته باشند و روان شناسیِ زنان و مردان را مطالعه و تعمق نکرده باشند و ندانند در دنیای جنس مخالف چه می گذرد و احساساتش چگونه است و به عنوان یک زن یا مرد چگونه باید با عواطف او برخوردی مناسب داشته باشند و هزاران نکتهٔ ظریف دیگر. ضروری است که زوجین، قبل از ازدواج و در دوران آشنایی، برای این سؤالات پاسخی مناسبی پیدا کرده باشند.

اگر شناخت وضعیت روحی و عاطفیِ طرف مقابل به طورکامل انجام نشده باشد، رابطهٔ جنسی به یکی از بزرگ ترین سرچشمه های سوءتفسیر از شریک زندگی تبدیل شده و باعث دوری و

سردمزاجی می شود. فراوانیِ این مشکل، در خانم ها بسیار بیشتر مشاهده می شود.

شب زفاف درنظر تمامی زوج های جوان شبی خاطره انگیز است و تمامیِ کسانی که این شب را تجربه کرده اند، بی شک تا آخر عمر فراموش نمی کنند. پیشنهاد مؤکّد نویسنده این است که زفاف را به پس از مراسم عروسی موکول کنند و بدین وسیله باعث شوند مرحله ای بسیار خوشایند را در اوان عروسیِ خویش تجربه کنند و موجبات رضایت و دلخوشیِ هم را در زمانی فراهم کنند که مسئولیت زندگی زناشویی، کار را بر آنان سخت کرده است. اگر دلا-یلی خاص برای زفاف قبل از عروسی هست، از پزشکان و مشاوران خانواده و ازدواج راهنمایی بگیرند تا برداشت های نامناسبی در افکار شریک زندگیِ آنان پیش نیاید.

در مسائل جنسی می توان از راهنمایی دیگران نیز کمک گرفت: پزشکان و مشاوران خانواده و ازدواج، راهنمایان خوبی در این زمینه هستند و بهتر است از همان روزهای اولِ نامزدی، بدون خجالت و رودربایستی، سؤالاتی را که در زمینهٔ مسائل جنسی برای

زوج های جوان پیش می آید، از افراد صلاحیت دار پرسید و مطمئن بود که بهتر از دروهمسایه راهنمایی می کنند.

۱۰. گفت وگوی ساده و صمیمانه برقرار کنید؛ اما نه کودکانه

حتماً بچه ها را دیده اید که چطور بی پروا و آزاد، اِبراز احساسات می کنند. قرار نیست ما هم مثل کودکان رفتار کنیم؛ اما باید صداقت و آزادی در نشان دادن احساسات را از آنان یاد بگیریم. وقتی احساساتمان را صادقانه و صمیمانه بیان می کنیم، همان طور هم جواب می گیریم. بنابراین، به جای اینکه با تکلّف رفتار کنیم و از اِبراز احساسات بترسیم و با کنایه صحبت کنیم، باید راحت و آزاد اِبراز محبت کنیم. حتی با بیان دلخوری ها به صورت زیرکانه و صمیمانه، طرف مقابل فرصت جبران یا دفاع پیدا می کند و به سادگی، فرصتِ ازبین رفتن کدورت های زوجین ایجاد می شود.

هرگز این نگرش را سرلوحهٔ رفتارتان قرار ندهید که اگر من بگویم «اشتباه کرده ام»، شاید همسرم از این مسئله سوءاستفاده کند

ص:۷۰

و آن را مانند برگِ برنده ای دائماً علیه من استفاده کند یا باعث شود که اعتماد او به حرف های من، کم شود. از حرف زدن نترسید؛ اما می بایست از رک و بی پروا حرف زدن هم پرهیز کنید. برای اینکه بتوانید حالات کلامی خود را تقویت کنید، بهتر است جملات زیبایی را که از مردم می شنوید یا جملاتی که به ذهن خودتان رسیده است، یادداشت کرده و از بَر کنید تا در هنگام ضرورت، مثل ضرب المثل ها که به سادگی به یاد می آیند، بتوانید از آن ها استفاده کنید.

موضوع هم فقط این نیست که چقدر وقت صَرف حرف زدن با هم می کنید؛ بلکه مهم آن است که دربارهٔ چه چیزی و چگونه با یکدیگر حرف می زنید و به همدیگر گوش می دهید. تعریف کردن از ویژگی های یکدیگر و نیز نوع رفتار و لباس و وضعیت ظاهری همدیگر بر جذابیتِ این دیدار می افزاید. پس خساست و صرفه جویی نکنید و احساسات خود را به زبان آورید. بهتر است بیان این احساسات به زیباترین شکلِ موجود صورت گیرد؛ به طوری که زوجین، یادآوریِ آن را برای سالیان دراز، قوّت قلب خود قرار دهند.

ص:۷۱

پس در این موضع، سکوت نمی توانـد معنای خوبی داشـته باشد؛ چراکه گاه سـکوت کردن نشانهٔ تردیدداشـتن تلقی می شود. به خاطر داشـته باشـید که اگر یکی یا هر دوی شـما کلاً فردی کم حرف و ساکت است، حتماً در اولین جلسـهٔ ملاقات، این خصوصـیت را بیان کنیـد تا سـبب نگرانی طرف مقابل نشود.

درضـمن، بایـد سـعی شود گفت وگوها در عِین رسایی و گرمی و بجا بودن، با زبانی نرم و لَیِّن صورت پذیرند. درنظر داشـته باشـید که فرایند ارتبـاطی مـاهرانه، منجر به رضـایت بخش ترین و اثربخش ترین پیامـدها بین زن و شوهرها می شود. بنابراین، از صـراحت لهجه یا به اصـطلاح رک بودن و همچنین از جملات ابهام آمیز بپرهیزیـد. بعضـی از زوجین، از پُرحرف بودن طرف مقابل گِله می کنند و می گویند که وی اصـلاً مجـال صـحبت کردن به من نمی دهـد. گفت وگویی منـاسب است که متناوب پیش رود: یکی گوینـده باشـد و دیگری سـکوت کنـد و بعـد، برعکس.

نکتهٔ مهم دیگری که در این گفت وگوها لازم و بلکه اساسی است، رعایت صداقت است.

ص:۷۲

دروغ گفتن از لطف کلام می کاهد و تداوم زندگی مشترک را به مخاطره می اندازد. اگر زوجین بدانند که دروغ گویی تا چه حد مبنای زندگیِ مشترک را متزلزل می سازد، هرگز دروغ نمی گویند. در این فرایند، به خاطر داشته باشید که همسرتان را آن طور که هست، بپذیرید و با تحقیرِ او، موجبات دروغ گویی او را فراهم نکنید.

آیا باید هر راستی را گفت؟ زن و شوهر باید به هم راست بگویند؛ ولی آیا ضرورت دارد که هر راستی را بگویند؟ خیر. یکی از مشکلات جدّی در زندگی مشترک، از همین جا پیدا می شود. زوج های جوان باید بدانند که فاش کردن اسرارِ خانوادگی ضرورتی ندارد و از بیان چیزهای راستِ غیرضروری که ممکن است از علاقهٔ همسران به یکدیگر بکاهد، حتماً پرهیز کنند.

۱۱. ولخرجی کنید

توصیهٔ ما به دامادهای محترم این است که اگر قرار است با نامزد خود به گردش بروید، حتماً به اندازهٔ کافی پول بردارید؛ زیرا در دوران عقد، خانم ها به شدت نگران خِسّت مردهایشان هستند. عروس خانم ها با خود می گویند «سالی که نکوست، از بهارش پیداست.»

۱۲. جلوه های جدیدی از عشق ایجاد کنید

به تدریج، از حالت عشق های آتشین و علاقهٔ زوج های جوان به ظاهر و سیمای یکدیگر، کاسته می شود. به اصطلاح، در روابط بین خود، به ثبات نسبی می رسند و عادی و کاملاً طبیعی می شوند. این ثبات و پایداری را دلیلِ دلسردی در روابط ندانید و اجازه ندهید شدت عشق و علاقهٔ شما به یکدیگر، با سهل انگاری ها و ندانم کاری ها مسیر افول طی کند. پیشنهاد می کنیم علاوه بر رسیدگی به چهره و اندام و ظاهر خود، به رفتارهای اجتماعی و معنوی و اخلاقی و خانوادگی و عقلی خود نیز توجه کنید و آن ها را رشد دهید.

۱۳. فرصت اشتباه کردن را به یکدیگر بدهید

افراد جرئت مند، هم به خود حقّ اشتباه کردن می دهند و هم به دیگران. این حق انسان است که که اشتباه کند و سپس، به اشتباه خود پی ببرد و مسئولیت آن را خود بپذیرد و از این مسیر است که افراد به تجربه هایی ارزشمند می رسند. بی دلیل، انرژی خود را برای مواقعی هدر ندهید که نمی توانید او را قانع کنید. اگر همسرتان به اشتباه خود اعتراف کرد و آن را پذیرفت، سعی نکنید از این مسئله به عنوان

ص:۷۴

حربه ای دربرابر او استفاده کنید و در هر اختلافی، این مسئله را یادآوری نکنید که «تو خودت می دانی که همیشه اشتباه می کنی». دربرابرِ اعتراف همسرتان به اشتباه خود، از او تشکر کنید و به او بگویید که این عملِ شایستهٔ او چقدر باعث دلگرمی شما و آرامش روحی تان شده است. مطمئن باشید با این کار، احساس غروری را که برای عذرخواهی زیرِ پا گذاشته است، به او بازگردانیده اید. این را بدانید: زندگی مثل ریاضیات است: نمره را به راه حل می دهند، نه به جواب.

۱۴. همسرتان را در هیچ امری حساس نکنید

مراقب باشید که اگر احساس کردید نامزدتان دربارهٔ برخی مسائل حساسیت نشان می دهد، به هیچ عنوان سعی نکنید بی مهابا در آن محدوده ها وارد شوید یا کاملاً از آن پرهیز کنید. به جای این دو، سعی کنید کم کم و بااحتیاط وارد شوید و به مرور، حساسیت وی را کاهش دهید و او را به آن مسئله عادت دهید. این بدین معناست که دربارهٔ حساسیت های وی توضیح ندهید، بحث نکنید، خیلی پرهیز نکنید و نصیحت نکنید؛ بلکه سعی کنید توجه نکنید و کاری را انجام دهید که درست است.

ص:۷۵

۱۵. لیست اشتباهات یکدیگر را پاره کنید

هرگز دربارهٔ خطاهای گذشته صحبت نکنید. یادآوریِ خطاهای گذشته، خود، خطای دیگری است؛ پس، از همین الان، این خطا را مرتکب نشوید تا به مرور صبر و حوصله و صلابت شما افزون شود. ضرب المثلی اسکاتلندی می گوید: «یک قِسمِ دوام ازدواج محبت است و نُه قِسمش، گذشت از خطا.»

۱۶. عصبانیت خود را مدیریت کنید

هرگاه از همسرتان به شدت عصبانی شدید، باید هیجان و ناراحتی خود را مدیریت کنید و خشم خود را با جملات ساده و زیبا و بدون احساسات و تنش، بیان کنید. بعد از آن، حواس خود را پَرت کنید و از محیط و فضای عصبانیت خارج شوید؛ زیرا عصبانیت، برخلاف ناراحتی، نوعی خروج از حالت تعادل است که سرکوب کردن آن، بر روان آدمی تأثیر نامناسبی می گذارد. البته، درنظر داشته باشید که باید عادت کنید کمتر عصبانی شوید؛ زیرا مرز میان عصبانیت و جنون بسیار نزدیک و باریک است و هیچ انسان عاقلی هیچ گاه خود را به چنین مرز خطرناکی نزدیک نمی کند. اگر یک بار در اثر عصبانیت به خواستهٔ

خود رسیدید، نباید با تکرارِ آن به خود، جایزه بدهید.

شاید در کوتاه مدت، عصبانیت راحت ترین راه برای حلّ مشکل باشد؛ اما یقیناً بهترین راه نیست. بد نیست این را نیز بدانید که اگر زیاد عصبانی شوید، پس از مدتی، اعتبار عصبانیت های شما از بین می رود و دیگران با این توجیه که شما تندخو هستید، به خشم شما اهمیت نمی دهند. در چنین حالتی، معمولاً ـ افراد پس از بی اثریافتن عصبانیت خود، سعی می کنند با نصیحت کردن، دیدگاه های خود را به اطرافیان تحمیل کنند و درنتیجه، این گونه افراد بسیار خسته کننده خواهند شد. یادآوری می کنیم که برای عصبانی شدن، همیشه فرصت هست؛ اما برای منطقی بودن، نه. سعی کنید با عصبانیت بیجا، فرصت منطقی بودن را از دست ندهید.

۱۷. هر دونفر با هم عصبانی نشوید

عصبانیت مانند آبِ جاری است که اگر مانعی در مقابلش قرار نگیرد، با همان سرعتی که آمده است، با همان سرعت نیز خواهد رفت؛ پس، با عکس العمل شدید دربرابر عصبانیت همسرتان، مانع ایجاد نکنید و در هنگام عصبانیت وی،

با او بحث نکنید؛ زیرا منطقی ترین دلایل، در چنین حالتی، برای فرد پذیرفتنی نیست. سکوت کنید و مطمئن باشید که بعد از رفع عصبانیتش، پشیمان خواهد شد و سکوت شما او را پشیمان تر خواهد کرد؛ لذا می توانید صحبت دربارهٔ آن مطلب را به زمان دیگری موکول کنید که احساس می کنید آرامش بیشتری حاکم است؛ حتی اگر حق با فرد سکوت کننده باشد. پس از حاکم شدن آرامش، با گفتن جملهٔ «دوست نداشتم تو را عصبانی کنم» صحبت خود را شروع کنید. بهتر است صحبت دربارهٔ موضوعی که موجب عصبانیت شما یا همسرتان شده است، به روزِ بعد موکول کنید؛ زیرا یک روز، حداقل زمانِ لازم برای بازگشت به حالت طبیعی است. هر دو به این زمان نیاز دارید تا بهتر به کارهای خود فکر کنید. به یاد داشته باشید که برای متوجه کردن همسر خود به اشتباهش، هرگز عجله نکنید.

۱۸. شجاعت عذر خواهی راداشته باشید

شجاعت گفتن «معذرت می خواهم» یا «حق با توست» را داشته باشید. بسیاری از مواقع، همسران تنها خواهان همین مطلب هستند که طرف

مقابل بپذیرد اشتباه کرده است و حتی درصدد جبران آن از طرف او هم نیستند. یادمان باشد کم عُرضه ترین افراد، اشخاصی هستند که مسئولیت رفتار نامناسب خود را نمی پذیرند و می خواهند آن را به عهدهٔ دیگران بیندازند.

۱۹. نظم شغلی همسرتان را به هم نزنید

بسیار مشاهده شده است که شدت علاقهٔ زوج های جوان به یکدیگر، مزاحمت های شغلی و کاری یا درسی برایشان فراهم کرده است و باعث عدم موفقیت طرف مقابل و نهایتاً شرمندگی وی شده است؛ بنابراین شایسته نیست که شدت علاقهٔ شما به دیدار همسرتان، در نظم کاری او خللی ایجاد کند. گاهی ممکن است او برای انجام دادن برخی کارها، مثل امتحانات درسی یا کارهای اداری، نیازمند زمانی باشد تا در تنهایی وظایفش را بهتر انجام دهد. کاری نکنید که دیدار شما زحمات و گرفتاری های جدیدی برایش ایجاد کند.

۲۰. همدیگر را بدون جهت محک نزنید

گاهی اوقات، افراد از روی ترحم، با فردی

ص:۷۹

ازدواج می کنند که ازنظر هوشی و ارزشی و شخصیتی، در سطح پایینی است. آنان با این کار می خواهند ایثار کنند؛ ولی سخت در اشتباه اند. زیرا زندگی با چنین افرادی بسیار مشکل است. حضرت علی می فرمایند: «از ازدواج با احمق بپرهیزید؛ زیرا هم نشینی با او بلاست و فرزندش ضایع می شود.» معمولاً افرادی که به لحاظ شخصیتی مشکلاتی دارند، تحت عنوان امتحان کردن پیشنهادهایی غیرمعقول و غیرمرسوم به همسر خود می دهند. اول اینکه بیشترِ اینان، خود، دچار مسائل و مشکلاتی هستند؛ زیرا درهنگام تحقیق برای ازدواج، باید بررسی های دقیق خود را انجام می دادند و به نتایج مدنظرِ خود می رسیدند و اصالت فرد و خانواده اش را بررسی می کردند. یکی از بزرگان، به نام فرانکلین، می گوید: «پیش از ازدواج، چشم هایتان را باز کنید و بعد از ازدواج، آن ها را روی هم بگذارید.» دوم اینکه بیشترِ این اشخاص به بهانهٔ امتحان کردن، قصد سرکیسه کردن و گول زدن همسر خود را دارند؛ مثلاً بعضی از اینان به نامزد خود می گویند: «اگر مرا دوست داری، مهریه ات را به من ببخش»

یا اینکه می گویند: «طلا هایی که هنگام عقد کادو داده اند، برای کمک به من بفروش.» سوم اینکه یادمان باشد که باید عاقلانه ازدواج کنیم و عاشقانه، زندگی.

۲۱. شیوهٔ حلّ اختلاف را بیاموزید

از اختلاف نترسید، آن را امری طبیعی به حساب آورید و از حلّ غیرعاقلانهٔ اختلاف بترسید؛ زیرا شما و او، در خانواده های مختلف و با فرهنگ های گوناگون رشد کرده اید و طبیعی است که در بسیاری از مسائل، با یکدیگر اختلاف نظر داشته باشید. اولین گام در حلّ هر اختلافی، درک این جمله طلایی است: «این حق اوست که حرف مرا نپذیرد.» پیوند زناشویی، هیچ مرد و زنی را ملزم به پذیرش تمام حرف های طرف مقابل نمی کند؛ زیرا نپذیرفتن آنچه اشتباه می دانند، حقّ طبیعی آنان است. به طور خلاصه عرض می کنیم که نباید عقل و دین و عشق و منافع خانواده، مخالف آنی باشد که زوجین، پیشنهاد یا ادعا می کنند.

در پایان، ضمن آرزوی شادابی و خوشبختی برای زوّار محترم علی بن موسی الرضا و

ص:۸۱

خوانندگان گرامی و به ویژه زوج های جوان، تکرار می کنیم که دورهٔ عقد و نامزدی می تواند شیرین ترین دوران پیش از شروع زندگی مشترک باشد؛ اگر توقع ها و خواسته ها و محبت ها، خالص و دوست داشتنی و همراه با عقل و منطق باشد.

ص:۸۲

کتاب هایی برای مطالعه

دهنوی، حسین، گلبرگ زندگی، مجموعهٔ گفت وگوی تلویزیونی ازدواج در شبکه سهٔ سیما، قم: خادم الرضا، ۱۳۸۸.

ملک محمودی الیگودرزی، امیر، راهنمای ازدواج، آنچه یک پسر و دختر دربارهٔ انتخاب همسر باید بدانند، قم: مشهور.

یزدانی، محمود، انتخاب مناسب، همسرگزینی در ۲۰گام، مشهد: آهنگ قلم، ۱۳۸۴.

علی اسلامی بجنوردی نسب، مشاورهٔ ازدواج.

رئیسی، زهره، مقدمه ای بر روان شناسی ازدواج.

سایت تبیان، موضوع ازدواج از بخش خانواده.

تصویر

نسخهٔ دیجیتالی رهنما
مرکز پخش: مشهد مقدس، نبش ورودی باب الجواد علیه‌السلام
فروشگاه عرضهٔ محصولات رضوی
تلفن: ۰۵۱۱-۲۲۸۵۲۰۴

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهـایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلیـد و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسـسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹